

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ŠVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Projektas „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

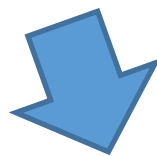
Socialinis ugdymas 1–4 klasėse

Bendrujų programų atnaujinimas
Projektas

*Renata Bernotienė,
Dr. Linas Jašinauskas*

Programų turinio koregavimas:
*tikslinimas dalies mokinių pasiekimų, tematikos,
pasiekimų lygių požymių*

Socialinis ugdymas

siekiant

Ugdymo integralumo

*Ugdymo turinio ryšio su
gyvenimu*

*Ugdymo turinio prasmingumo ir
aktualumo*

*Ugdymo turinio atitikimo vaiko
raidos ypatumams*

K – koreguotas
turinys

N – nauja

Dėkojame

*Pradinių klasių mokytojams, VU, VDU mokslininkams už
Pateiktas pastabas ir siūlymus.*

Esminės programos
nuostatos

Socialinis ugdymas 1–4 klasė

Paskirtis

Pozityvūs santykis su savimi,
kitais žmonėmis.

Ugdytis gebėjimus, įgalinančius suprasti žmones, jų
santykius, pažinti jų supantį pasaulį ir jame atsakingai
veikti savarankiškai bei drauge su kitais.

Gyventi ir veikti demokratinėje
visuomenėje, sparčiai besikeičiančioje
daugiakultūrinėje aplinkoje.

Formuotis požiūrį į pasaulį, jame vykstančius
reiškinius, procesus, nagrinėti praeitį, analizuoti
dabartį, projektuoti ateitį.

Siekiama, kad socialinio ugdymo sritis pradinio ugdymo pakopoje apimtų **aktualų ir prasmingą turinį**, padedantį mokiniui pažinti save kaip asmenį, bendruomenės narį, suprasti, kad praeities įvykiai, reiškiniai ir procesai veikia šalies ir jos piliečių dabartį ir ateitį, pažinti demokratinės visuomenės procesus ir atsakingai veikti pagal galimybes keičiant artimiausią aplinką.

Tikslas

Siekiama, kad mokiniai įgytų bendrą supratimą apie žmonių gyvenimą socialinėje, kultūrinėje, gamtinėje aplinkoje, suvoktų joje vykstančius reiškinius ir procesus, jų kaitą laike ir erdvėje, ugdytųsi vertybines nuostatas bei gebėjimus, būtinus aktyviai, prasmingai ir atsakingai veikti kartu su kitais sprendžiant kasdienio gyvenimo bei artimiausios aplinkos problemas.

Uždaviniai

Siekiant socialinio ugdymo tikslo, mokiniai:

pažindami artimiausią socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką mokosi naudotis įvairiais šaltiniais, jais remiantis išsakyti ir pagrįsti savo nuomonę apie žmonių gyvenimą praeityje, dabartyje ir ateityje;

plėtoja gebėjimus stebėti, tyrinėti artimiausią aplinką bei suprasti save ir kitus žmones, bendraamžių grupėje, bendruomenėje, bendrauti ir bendradarbiauti, būti tolerantiškam, konstruktyviai spręsti iškilančias problemas;

artimiausioje aplinkoje mokosi **pastebėti** bendruomeniškumo, demokratinių principų raišką, suprasti piliečio teises ir pareigas, jomis **vadovautis** priimant sprendimus ir veikiant bendruomenėje;

ugdosi **noriai, prasmingai ir atsakingai veikti** artimiausioje socialinėje, kultūrinėje ir gamtinėje aplinkoje, siekia ją **saugoti ir plėtoti, savo veiklą grįsti darniojo vystymosi principais**.

Ugdymo integralumas

K

Žmonių gyvenimas kartu (*pilietiškumo sritis*)

N

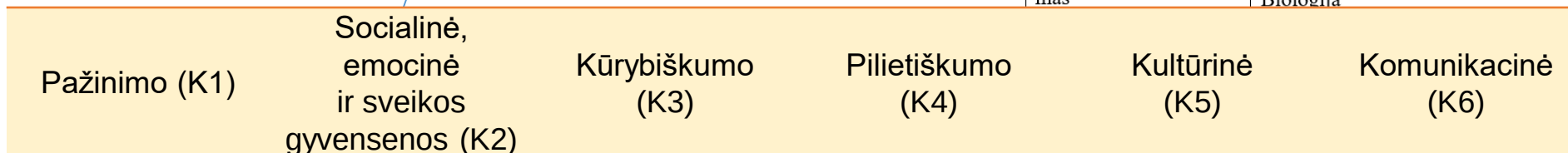
Žmonių ekonominė veikla (*ekonominė sritis*)

Išskirta nauja
turinio sritis

Žmonių gyvenimo kaita (*istorijos sritis*)

Aplinka ir žmogus (*geografijos sritis*)

Ugdymo sritis	Bendroji programa
1. Dorinis ugdymas	Etika
	Tikyba
	Filosofija ¹
Kalbinis ugdymas	Lietuvių kalba ir literatūra
	Lietuvių kalba (pagal kalbos mokėjimo lygius)
	Lietuvių gestų kalba
	Tautinės mažumos gimtoji kalba ir literatūra (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)
	Užsienio kalba (pirmoji)
	Užsienio kalba (antroji)
Matematinis ugdymas	Matematika
Informatikos ugdymas	Informatika
Socialinis ugdymas	Socialinis ugdymas
	Istorija
	Pilietiškumo pagrindai
	Geografija
	Ekonomika ir verslumas
	Teisė ¹
	Psichologija ¹
Gamtamokslinis ugdymas	Gamtamokslinis ugdymas
	Biologija

Bendrųjų programų atnaujinimo vadovas, 2020.

Ugdymo integralumas

+

Gamtamokslinis ugdymas

Pasaulio pažinimas

Kompetencijų ugdymas dalyku

Žmonių gyvenimas kartu (*pilietiškumo sritis*)

T

Pažinimo (K1)

Socialinė,
emocinė
ir sveikos
gyvensenos (K2)

Kūrybiškumo
(K3)

Pilietiškumo
(K4)

Kultūrinė
(K5)

Komunikacinė
(K6)

Mokiniai skatinami pažinti save ir kitus, išvelgti ir paaiškinti savo ir kitų elgesio ir veiklos artimiausioje aplinkoje priežastis ir pasekmes.

Mokiniai mokosi suprasti, kad pozityvus ir atsakingas elgesys padeda bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais ir suaugusiais, siekti tikslų.

Bendraudami ir bendradarbiaudami su bendraamžiais ir suaugusiais, mokiniai mokosi tinkamai reikšti mintis, toleruoti ir gerbti kitokią nuomonę, išvaizdą, elgesį.

Mokosi suprasti, kad žmones sieja socialiniai ryšiai, kurie grindžiami susitarimais ir įsipareigojimais.

Atsakingai dalyvauja vietos bendruomenės veikloje, spręsdami konfliktus, išsakydami savo nuomonę stengiasi neįžeisti kito, tausoja savo ir kitų (bendraamžių ir suaugusiųjų) sveikatą.

Žmonių ekonominė veikla (*ekonominė sritis*)

Žmonių gyvenimo kaita (*istorijos sritis*)

Aplinka ir žmogus (*geografijos sritis*)

ŽMONIŲ GYVENIMAS KARTU

Artimiausios socialinės aplinkos pažinimas

Dalyvavimas klasės, mokyklos bendruomenės veikloje

Gyvenimas demokratinėje visuomenėje

ŽMONIŲ GYVENIMO KAITA

Orientavimasis istoriniame laike ir erdvėje

Istorijos laikotarpių ypatumų supratimas

Istorijos tyrimas

Istorinio pasakojimo kūrimas ir raiška

ŽMONIŲ EKONOMINĖ VEIKLA

Orientavimasis rinkoje ir asmeninių finansų tvarkymas

Verslas ir verslumo gebėjimų ugdymasis

Ekonominių procesų Lietuvoje ir pasaulyje supratimas

APLINKA IR ŽMOGUS

Orientavimasis erdvėje ir žemėlapyje

Gamtinių ir visuomeninių procesų, struktūrų, reiškinių pažinimas

Pasaulio geografinis pažinimas

Geografinės informacijos šaltiniai ir aplinkos tyrimai

K

1-2 klasė

3-4 klasė

A. Žmonių gyvenimas kartu	
A.1. Artimiausios socialinės aplinkos pažinimas	
A.1.1. Apibūdina save, kaip bendruomenės narį, papasakoja apie savo veiklą artimiausioje socialinėje aplinkoje.	A.1.1. Paaiškina, kaip veikia bendruomenė, papasakoja ir pateikia pavyzdžių apie savo veiklą bendruomenėje.
A.1.2. Bendraujant ir bendradarbiaujant su bendraamžiais ir suaugusiais laikosi susitarimų, paaiškina, kad nuomonė, išvaizda, elgesys gali skirtis.	A.1.2. Bendraujant ir bendradarbiaujant su bendraamžiais ir suaugusiais laikosi susitarimų, priima, gerbia kitokią nuomonę, išvaizdą, elgesį. Išklauso, vertina ir atsižvelgia į kito nuomonę.
A.1.3. Mokytojui padedant atsakingai ir saugiai naudojasi virtualia erdve ir jos galimybėmis, nurodo kylančias grėsmes, įvardija, kur kreiptis patarimo, pagalbos.	A.1.3. Atsakingai ir saugiai naudojasi virtualia erdve ir jos galimybėmis, atpažįsta kylančias grėsmes, paaiškina, kur kreiptis patarimo, pagalbos.
A.1.4. Išreiškia savo nuomonę apie reikšmingus artimiausioje socialinėje aplinkoje vykstančius įvykius ir mokytojui padedant paaiškina, kokie įvykiai veikia jį patį ir kitus žmones.	A.1.4. Išreiškia argumentuotą nuomonę apie artimiausioje socialinėje aplinkoje vykstančius įvykius, procesus ir paaiškina, kaip ir kokie įvykiai, procesai veikia jį patį ir kitus žmones.
A.1.5. Nurodo, koks elgesys yra socialiai konstruktyvus, paaiškina konfliktiško elgesio pasekmes.	A.1.5. Pateikia socialiai konstruktyvaus elgesio pavyzdžių, argumentuotai paaiškina konfliktiško elgesio pasekmes, kilus nesutarimams pozityviai juos sprendžia.
A.1.6. Mokytojui padedant apmąsto ir apibūdina savo elgesį, veiklą ir santykį su klasės, mokyklos bendruomenės nariais, paaiškina, ką norėtų ir galėtų keisti klasės bendruomenės santykiuose.	A.1.6. Apmąsto ir apibūdina savo elgesį, veiklą ir santykį su klasės, mokyklos bendruomenės nariais, numato, ką norėtų ir kaip galėtų keisti klasės, mokyklos bendruomenės santykiuose.

1-2 klasė

3-4 klasė

A. 2. Dalyvavimas klasės, mokyklos bendruomenės veikloje

A.2.1. Apibūdina dalyvavimo klasės, mokyklos bendruomenės gyvenime naudą. Mokytojui padedant sprendžia nesudėtingas problemas klasės, mokyklos bendruomenėje.

A.2.2. Pastebi ir nurodo savo ir kitų žmonių veiklos klasės, mokyklos bendruomenėje priežastis ir pasekmes.

A.2.3. Mokytojui padedant apmąsto ir aptaria asmeninio dalyvavimo ir veiklos klasės, mokyklos bendruomenėje rezultatus.

A.2.1. Argumentuotai paaiškina dalyvavimo klasės, mokyklos bendruomenės gyvenime reikšmę ir naudą. Sprendžia nesudėtingas problemas klasės, mokyklos bendruomenėje.

A.2.2. Pastebi ir argumentuotai paaiškina savo ir kitų žmonių veiklos klasės, mokyklos bendruomenėje priežastis ir pasekmes.

A.2.3. Apmąsto ir aptaria asmeninio dalyvavimo ir veiklos klasės, mokyklos bendruomenėje rezultatus; apibūdina, kas pasisekė, kas – nepasisekė, nurodo priežastis.

Socialinio ugdymo turinys

1 klasė

Pilietiškumo sritis

2 klasė

K

A. Žmonių gyvenimas kartu

Aš - bendruomenės narys

Aš ir kiti žmonės

Mano klasė, klasės taisyklės

N

Aš ir virtuali erdvė

Mano teisės ir pareigos

Aš – Lietuvos pilietis

K

A. Žmonių gyvenimas kartu

Ką ir kaip veikiu bendruomenėje?

**Elgesys su bendraamžiais ir
suaugusiais**

**Bendravimas ir bendradarbiavimas
socialinėje aplinkoje**

**Saugus ir atsakingas elgesys
virtualioje erdvėje**

Klasės, mokyklos tradicijos

N

K

3 klasė

A. Žmonių gyvenimas kartu

Esu bendruomeniška, bendruomeniškas
Socialiniai ryšiai žmonių bendruomenėje
Saugus ir atsakingas elgesys virtualioje
erdvėje
Bendravimas, bendradarbiavimas su
bendraamžiais ir suaugusiais
Vietos bendruomenės tvarka, taisyklės ir
tradicijos
Teisės ir pareigos
Lietuvos valstybė ir pasaulis
Lietuvos valstybės simbolių reikšmė ir jų
sukūrimo istorija

4 klasė

A. Žmonių gyvenimas kartu

Veikla ir santykiai bendruomenėje
Konfliktų sprendimas
Saugus ir atsakingas elgesys virtualioje
erdvėje
Dalyvavimas vietos bendruomenės
gyvenime
Šventės ir tradicijos
Demokratinė visuomenė
Piliečio teisės, pareigos, veikla
valstybei
Svarbiausios Europos Sąjungos
institucijos ir jų paskirtis

Ekonomika ir verslumas

1-2 klasė

3-4 klasė

B. Žmonių ekonominė veikla*

B.1. Orientavimasis rinkoje ir asmeninių finansų tvarkymas

B.1.1. Apibūdina, kas yra pinigai, kaip jie uždirbami ir kokia jų paskirtis.

B.1.1. Paaiškina, kas yra pinigai, kokia jų paskirtis. Nustato ir paaiškina ryšį tarp pajamų ir išlaidų.

B.1.2. Remiantis patirtimi nusako skirtumą tarp norų ir galimybių prekei ar paslaugai įsigyti.

B.1.2. Sprendžia nesudėtingus klausimus, susijusius su asmeniniais finansais.

B.1.3. Nusako, kodėl žmonės skolinasi pinigus ir daiktus ir kodėl skolintis reikia atsakingai.

B.1.3. Nurodo keletą institucijų, teikiančių finansines paslaugas, nusako jų paskirtį. Nusako galimas skolinimo/skolinimosi pasekmes.

B.2. Verslas ir verslumo gebėjimų ugdymas

B.2.1. Nusako, kas yra verslininkas, ką jis veikia.

B.2.1. Apibūdina verslininko veiklą, pateikia pavyzdžių.

B.2.2. Nurodo keletą verslų artimiausioje aplinkoje.

B.2.2. Įvardija, kokį verslą norėtų pradėti ateityje, paaiškina kuo šis verslas būtų naudingas.

B.2.3. Įvardija, kas yra prekė ir paslauga.

B.2.3. Inscenizuoja verslo situacijas ir naudodamasis pagalba kuria nesudėtingą verslo planą.

B.2.4. Paaiškina, kodėl bendradarbiavimas komandoje padeda pasiekti geresnių rezultatų, pateikia pavyzdžių.

Orientavimasis rinkoje

Asmeninių finansų tvarkymas

Verslo organizavimas ir verslumo gebėjimų ugdymas

Valstybės vaidmens ekonomikoje ir ekonomikos rodiklių nagrinėjimas bei vertinimas

Globalinių ekonominių procesų supratimas

*Pateikti ekonomikos ir verslumo *Bendrujų programų* rengimo grupės siūlomi mokinių pasiekimai

1 klasė

K

B. Žmonių ekonominė veikla*

**Mano norai ir galimybės
Verslas ir verslumas
Ekonominiai procesai artimiausioje aplinkoje**

3 klasė

**Rinka
Verslas artimiausioje aplinkoje
Darbas verslo įmonėse ir institucijose**

2 klasė

B. Žmonių ekonominė veikla*

**Mano asmeniniai finansai
Verslas ir verslumas
Ekonominiai procesai artimiausioje aplinkoje**

4 klasė

**Prekių ir pinigų judėjimas
Jeigu būčiau verslininkas
Ekonominiai procesai bendruomenėje**

1-2 klasė	D. Aplinka ir žmogus**	3-4 klasė	Pasiekimai
D.1. Orientavimasis erdvėje ir žemėlapyje			
D.1.1. Mokytojai padedant orientuojasi realioje erdvėje ir gyvenamojoje aplinkoje.		D.1.1. Remiantis geografinės aplinkos požymiais, naudojantis gamtos ženklais / kompasu, orientuojasi pažįstamoje aplinkoje ir vietovėje.	
D.1.2. Orientuojasi realioje erdvėje, apibūdina pažįstamą vietovę pagal judėjimo maršrutą, nurodo keletą reikšmingų objektų, piešiniu/schema vaizduoti kelią į mokyklą.		D.1.2. Orientuojasi artimiausioje aplinkoje, vietovės plane, Lietuvos žemėlapyje ir gaublyje, įvardija juose esančią bendriausią gamtinių ir visuomeninių objektų ir reiškinių informaciją.	
D.1.3. Nurodo savo gyvenamosios vietos adresą; Lietuvos žemėlapyje – savo gyvenamąją vietą (miestą, miestelį, kaimą), Lietuvos valstybės sienas, sostinę, geografinius objektus (2–3 didžiausius miestus, upes, ežerus, Baltijos jūrą).		D.1.3. Lietuvos žemėlapyje randa ir parodo svarbiausius geografinius objektus (3–5 didžiausius miestus, upes, ežerus, Baltijos jūrą, transporto, geležinkelio kelius), pasaulio žemėlapyje – žemynus ir vandenynus.	
D. 2. Gamtinės ir visuomeninės geografijos sistemų pažinimas			
D.2.1 Skiria gamtinės aplinkos komponentus: žemės paviršius, oras, vanduo augalija ir gyvūnija ir nurodo, kaip jie tarpusavyje susiję.		D.2.1 Apibūdina Žemės paviršių ir paaiškina, kuo svarbus Žemę gaubiantis oro ir vandens sluoksnis, augalija ir gyvūnija. Pastebi, atpažįsta gamtinius reiškinius ir procesus, pateikia pavyzdžių.	
D.2.2. Nurodo gyvenamosios vietovės gyventojų veiklos ir kultūros bruožus. Stebi aplinką ir įvardija joje vykstančius socialinės, ūkinės veiklos ypatumus.		D.2.2 Apibūdina gyvenamosios vietovės ir Lietuvos gyventojų socialinės, kultūrinės, ūkinės veiklos ypatumus, pateikia pavyzdžių.	
D.2.3. Apibūdina, kaip ir kokiais būdais bei priemonėmis žmonės keičia vietos aplinką.		D.2.3 Pateikia pavyzdžių apie gamtos ir žmonių tarpusavio ryšį. Paaiškina, kaip žmonės prisitaiko prie skirtingos aplinkos ypatybių. Skiria atsinaujinančius išteklius (saulės, vėjo, vandens energija).	

D.3. Pasaulio geografinis pažinimas

D.3.1. Pavaizduoja ir papasakoja apie savo gyvenamosios vietos / aplinkos (miesto, kaimo) bendriausius bruožus (pastatai, gamtos objektai).

D. 3.2. Pastebi pokyčius artimiausioje aplinkoje ir juos apibūdina, pateikia pavyzdžių (tiesiamas kelias, statomi pastatai ir pan.).

D.3.3 Pagal keletą požymių nusako artimų, pažįstamų ir tolimų vietovių, teritorijų panašumus ir skirtumus.

D.3.1. Įvardija ir parodo žemėlapyje bei apibūdina žemynus, vandenynus. Nusako kelias pagrindines Lietuvos gamtos ir žmonių gyvenimo / veiklos ypatybes.

D.3.2 Lygina Lietuvos ir skirtingų pasaulio vietovių žmonių verslų (veiklos) ir gyvenimo būdo kaitą siejant tai su klimatu, gamtos ištekliais, technologijomis.

D.3.3 Apibūdina žemynus, pateikia pavyzdžių apie žmonių gyvenimą skirtinguose žemynuose. Kelia ir atsako į klausimus, kuo svarbi žmonėms gyvenamoji vieta, aplinka, jų pažinimas.

D.4. Geografinių tyrimų gebėjimai

D.4.1. Stebint mokyklos aplinką, nagrinėjant tekstinę, vaizdinę informaciją, kelia klausimus: kas? kur – yra? kaip tai atrodo? kodėl ten yra?

D.4.2. Nusako, iš kur žmonės sužino apie pasaulį, artimiausią aplinką. Pateikia keletą skirtingų informacijos šaltinių pavyzdžių.

D.4.3. Apibūdina, ką vaizduoja ir ką galima sužinoti iš turimų natūralių ir skaitmeninių vaizdinių informacijos šaltinių, aplinkos objektų, pateikia pavyzdžių.

D.4.4. Apibūdina natūralioje aplinkoje (lauke) esančius daiktus, vykstančius įvykius, situacijas. Savais žodžiais nusako keletą jų ypatumų, paskirtį.

D.4.5. Pasakoja apie pasirinktus aplinkos daiktus, įvykius, nusako kaip juos galima tyrinėti.

D.4.1. Kelia klausimus apie artimiausios (geografinės) aplinkos objektus, vietas, reiškinius.

D.4.2. Randa įprastiniuose (spausdintuose, elektroniniuose, aplinkos daiktuose) šaltiniuose geografinę informaciją ir ją tikslingai panaudoja.

D.4.3. Pavaizduoja artimiausioje geografinėje aplinkoje pastebėtus/stebimus objektų, vietas piešiniu, schema, paprasčiausiu modeliu ir juos pakomentuoja.

D.4.4. Pasirenka ir paanalizuoja geografinę priemonę (vaizdą, planą, žemėlapi), apibūdina joje pateiktus / pavaizduotus daiktus, siekia nustatyti jų tarpusavio sąsajas.

D.4.5. Parengia trumpą apibendrinantį pasakojimą pasirinkta (geografinė) tema, jį iliustruoja vaizdinėmis ir kitomis priemonėmis.

Socialinio ugdymo pasiekimų raida

Istorijos sritis

Pasiekimai

C. Žmonių gyvenimo kaita

C.1. Istorinės raidos supratimas

C.1.1. Remdamasis šeimos, gyvenamosios vietovės istorijos įvykiais, apibūdina žmonių gyvenimo kaitą, jos tęstinumą.

C.1.1. Nurodo keletą reikšmingiausių Lietuvos istorijos įvykių, asmenybių, nustato kaip jie tarpusavyje susiję.

C.1.2. Paaiškina, kas yra karta, kaip tarpusavyje yra susijęs skirtingų kartų gyvenimas. Sudaro giminės medį (vaikai, tėvai, seneliai), nusako šeimos narių giminystės ryšius.

C.1.2. Apibūdina ir palygina žmonių gyvenimo būdą skirtingais istorijos laikotarpiais (priešistorė, senovės istorija, viduramžiai, naujieji laikai, naujausieji laikai).

C.1.3. Nurodo keletą reikšmingiausių šeimos, giminės įvykių, švenčių, šeimos tradicijų, nusako kai kurių įvardintų įvykių, tradicijų reikšmę šeimos gyvenime.

C.1.3. Žmonių gyvenimo pokyčius susieja su žmonių gebėjimais kurti darnius santykius tarpusavyje, su gyvenamąja aplinka, technikos ir mokslo atradimais, sukauptos patirties perėmimu.

C.1.4. Pateikia pavyzdžių apie žmonių gyvenimo kaitą praeityje, nurodo kai kurias šios kaitos priežastis.

C.1.4. Nurodo akivaizdžias nagrinėtų istorijos įvykių priežastis, padarinius, asmenybių reikšmingus darbus.

Istorinės raidos supratimas

K

Orientavimasis istoriniame laike ir

K

Istorijos tyrimas ir interpretavimas

K

Istorinio pasakojimo kūrimas

1-2 klasė

3-4 klasė

C.2. Orientavimasis istoriniame laike ir erdvėje

C.2.1. Nurodo ir pavyzdžiais iliustruoja ryšius tarp praeities, dabarties ir ateities kalbėdamas apie save, šeimą, klasę, mokyklą.

C.2.2. Nurodydamas įvykių, objektų, asmenų veiklos laiką, vartoja laiką nusakančias sąvokas (para, savaitė, mėnuo, metai).

C.2.3. Nustato istorinių įvykių seką ir juos išdėsto laiko juostoje.

C.2.4. Pagal pateiktus požymius žmonių gyvenimo pokyčius priskiria skirtingiems istorijos laikotarpiams.

C.2.5. Lietuvos žemėlapyje randa ir parodo kai kurių aptartų istorijos objektų vietas.

C.2.1. Paaiškina ir pavyzdžiais iliustruoja nagrinėtų istorijos įvykių sąsajas su dabartimi.

C.2.2. Nurodydamas istorinių įvykių, objektų, asmenybių veiklos laiką, vartoja laiką nusakančias sąvokas (epocha, laikotarpis, pr. Kr., po Kr., tūkstantmetis, amžius).

C.2.3. Istorinius įvykius, objektus, asmenybes išdėsto laiko juostoje, paaiškina kaip jie tarpusavyje susiję.

C.2.4. Priskiria nagrinėtus įvykius ir objektus atskiriems istorijos laikotarpiams (priešistorė, senovės istorija, viduramžiai, naujieji laikai, naujausieji laikai).

C.2.5. Lietuvos žemėlapyje randa, parodo ir mokytoji padedant apibūdina aptartų istorinių objektų ir įvykių vietas.

C.3. Istorijos tyrimas ir interpretavimas

C.3.1. Paaiškina, kas yra istorijos šaltinis, ką jis padeda išsiaiškinti apie praeitį.

C.3.2. Atrenka tiesiogiai nusakytą informaciją iš kelių istorijos šaltinių.

C.3.3. Nurodo ir paaiškina kai kuriuos skirtumus tarp istorijos šaltinio ir istoriko parašyto teksto.

C.3.1. Nurodo keletą istorijos šaltinių, įvardija jų reikšmingumą atsakant į klausimus apie gyvenamosios vietovės, Lietuvos istoriją.

C.3.2. Atrenka tiesiogiai ir aiškiai numanomą informaciją iš skirtingų istorijos šaltinių.

C.3.3. Pagal pateiktus požymius vertina istorijos šaltiniuose pateiktos informacijos patikimumą.

C.4. Istorinio pasakojimo kūrimas

C.4.1. Remdamasis keleto istorijos šaltinių informacija pasakoja (žodžiu, naudoja skaitmenines technologijas, sukuria rišlų 2–3 sakinių tekstą, nupiešia piešinį kt.) apie praeities įvykius.

C.4. 2. Pateikia pavyzdžių, kurie parodo, kad praeityje įvykę įvykiai gali būti aiškinami skirtingai.

C.4.3. Atsakydamas į klausimus apie šeimos, giminės istorijos įvykius, tinkamai vartoja kai kurias istorijos sąvokas, nustato jų prasmę iš gerai žinomo istorinio konteksto.

C.4.1. Perteikdamas įvairiais būdais (žodžiu, sukuria rišlų 3–4 sakinių tekstą, nupiešia piešinį, naudoja skaitmenines technologijas ir kt.) savo supratimą apie nagrinėtus Lietuvos ir pasaulio istorijos įvykius, objektus, asmenybes, tikslingai atsirenka informaciją, aiškinimą grindžia žinomais faktais, informacija iš istorijos šaltinių.

C.4. 2. Paaiškina, kodėl atsiranda skirtingi aiškinimai apie praeityje įvykusius įvykius.

C.4.3. Apibūdindamas nagrinėtus Lietuvos ir pasaulio istorijos laikotarpius, tinkamai vartoja istorijos sąvokas, nustato jų prasmę iš nesudėtingo istorinio konteksto.

Socialinio ugdymo turinys

Istorijos sritis

3 klasė

C. Žmonių gyvenimo kaita

Lietuvos valstybės kelias

Mūsų valstybę kūrusios asmenybės

[...]

** Pasirinkti ir nagrinėti 2 Lietuvos valstybę
kūrusių asmenybių svarbius veiklos epizodus.*

Viena, bet įvairi Lietuva

Lietuviai pasaulyje

Aš – praeities tyrinėtojas

K

3 ir 4 klasių temos

4 klasė

C. Žmonių gyvenimo kaita

**Žmonių gyvenimas skirtingais istorijos
laikotarpiais**

Žmonių gyvenamoji erdvė seniau ir dabar
[...]

** Pasirinkti įdomų iš savo artimiausios
aplinkos daiktą, pristatyti jo istoriją.*

Mokymas ir mokyklos

Žmonių veikla, darbas ir profesijos

Komunikacija, kelionės ir keliautojai

Laisvalaikis ir žaidimai

Aš – praeities tyrinėtojas

Metodinės rekomendacijos

SOCIALINIS UGDYMAS 1-4 kl.

METODINĖS REKOMENDACIJOS

VERTINIMAS

*Užduočių ar mokinių darbų,
ilustruojančių pasiekimų lygius,
pavyzdžiai.*

Užduočių skirtingiems pasiekimų lygiams, skirtingoms kompetencijoms ugdyti, įvairių poreikių mokiniams pavyzdžiai, taip pat mokinių darbų pavyzdžiai.
Pagal poreikį greta šių užduočių pateikiamos metodinės rekomendacijos (ko konkrečiai užduotimi siekiama, ką ugdomė, ko mokomė, kaip ir kokiomis priemonėmis mokoma, ypač daug dėmesio skiriant kompetencijų ugdymui).

1-2 klasė

Patarimai mokytojui

Taikant mokymosi bendradarbiaujant metodus ugdymo procese siekiama padėti mokiniams ugdytis akademinis ir socialinius gebėjimus. Prasminga sistemingai atlikti mokinių darbo bendradarbiaujant grupėje įsivertinimą, atskleidžiantį kiekvieno grupės nario indėlį į grupės darbą, taip pat parodantį, kaip mokins įsivertina individualų išmokimą kiekvienoje pamokoje.

Mokiniui sėkmingai mokytis padeda nuolat teikiama vertinimo informacija. Ji turi būti prasminga ir naudinga vaikui.

Vertinimo informacija, padedanti atskleisti mokymosi pažangą ir pastebėti kylančius sunkumus, sudaro mokytis padedančio vertinimo pagrindą.

Vertinimas turėtų:

- stiprinti mokinio pasitikėjimą savo jėgomis ir didinti norą mokytis;
- padėti ugdytis gebėjimą įsivertinti mokymąsi ir jo rezultatus;
- padėti suvokti individualius poreikius, polinkius, galimybes;
- padėti kelti individualius mokymosi tikslus.

Socialinis ugdymas 1-4 kl.

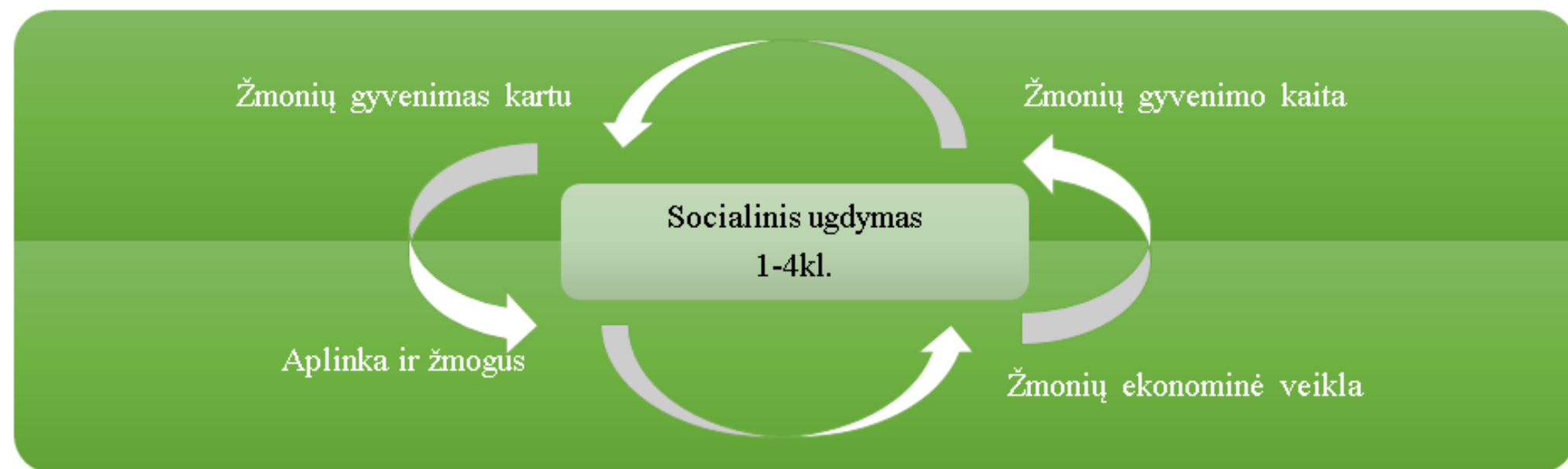
Metodinės rekomendacijos

INTEGRACIJA

Tarpdalykinių temų integravimas. Dalykų dermė.

Aptariami dalyke nagrinėjamų Gairėse nurodytų tarpdalykinių temų aspektai, jungtys su kitais dalykais, dalykų horizontalios tarpusavio dermės klausimai. Pateikiama veiklų įgyvendinimo būdų ir pavyzdžių.

Siekiant nuosekliai ir kryptingai plėtoti pradinį mokinių socialinius gebėjimus prasminga tinkamai išnaudoti vidinės ir tarpdalykinės ugdymo turinio integracijos galimybes. Tarpdalykiniai ryšiai ypatingai aktualūs nagrinėjant bendrus ugdymo turinio aspektus, nustatant atskirų dalykų elementų tarpusavio priklausomybę.

PASIEKIMAI

Žmonių gyvenimas kartu:

A.1.2. Bendraujant ir bendradarbiaujant su bendraamžiais ir suaugusiais laikosi susitarimų, paaiškina, kad nuomonė, išvaizda, elgesys gali skirtis.

Veikla: Bendraudami ir bendradarbiaudami grupėse mokosi paklausti, atsakyti, susitarti, priimti bendrus sprendimus.

PASIEKIMAI

Žmonių gyvenimo kaita:

C.1.2. Paaiškina, kas yra karta, kaip tarpusavyje yra susiję skirtingų kartų gyvenimas. Sudaro giminės medį (vaikai, tėvai, seneliai), nusako šeimos narių giminystės ryšius.

Veikla: Remdamiesi surinkta informacija parengia savo giminės medžius ir juos aptaria/pristato.

PROJEKTAS KAIP AUGINSIME MEDĮ?

PASIEKIMAI

Aplinka ir žmogus

D.4.3. Apibūdina, ką vaizduoja ir ką galima sužinoti iš turimų natūralių ir skaitmeninių vaizdinių informacijos šaltinių, aplinkos objektų, pateikia pavyzdžių.

Veikla. Mokiniai stebi ir fiksuoja, kaip keičiasi medis keičiantis metų laikams.

PASIEKIMAI

Žmonių ekonominė veikla:

B.3.1. Paaiškina, kodėl kiekvienam darbui reikia konkrečių įgūdžių.

Veikla: aptaria aplinkosaugininko profesiją (rūpinasi miško, gamtos apsauga), ieško informacijos internete, parengia atmintinę: Kaip auginsime medį?

Socialinis ugdymas VIDINĖ INTEGRACIJA

Gamtamokslinis ugdymas

PASIEKIMAI

Gamtos objektų ir reiškinių pažinimas:

D.1. Atpažįsta ir įvardija gamtos objektus ir reiškinius kasdienėje aplinkoje, apibūdina juos nurodydamas aiškiai pastebimas savybes ar dalis.

Lietuvių kalba

PASIEKIMAI

Kalbėjimas, klausymas ir sąveika:

A.3.1. Nuosekliai pasakoja ar atpasakoja, kalbėdamas nenukrypsta nuo temos. Siekdamas sudominti, pasakoja emociškai, raiškiai.

Kalbos pažinimas:

D.2.2. Atpažįsta ir vartoja asmenvardžius (žmonių vardus, pavardes), gyvūnų vardus, vietovardžius (miesto, kaimo, ežero, upės ar jam žinomos vietovės pavadinimus).

Rašymas ir teksto kūrimas:

C.2.3. Aprašydamas objektą pateikia bendrą vaizdą ir detales.

Informatikos ugdymas

PASIEKIMAI

Skaitmeninio turinio kūrimas:

A.2. Kuria įvairų skaitmeninį turinį: piešia, rašo, fotografuoja, filmuoja.

Virtualioji komunikacija ir bendradarbiavimas:

E.1. Bendrauja pasitelkdamas skaitmenines technologijas.

TARP DALYKINĖ
INTEGRACIJA

?

Klausimai

Siūlymai

Komentarai

?